

IDEER, kommentarer, forslag til nationalparkens størrelse og placering/kulturhistoriegruppen

Nationalparkundersøgelsens sekretariat har modtaget mange reaktioner på spørgsmålet om nationalparkens afgrænsning, altså størrelse og placering. I dette notat lister vi først materiale fra den kulturhistoriske hovedarbejdsgruppe og lokale arbejdsgrupper, derefter materiale fra idevognen, borgermøder og hjemmesiden.

Materiale fra hovedarbejdsgruppen:

Fra Jens Arne Mortensen: Det Sydfynske Øhav har i sagens natur mange subkulturer, som vil være kendetegnende for nationalparkområdet, men jeg har vanskeligt ved at se, hvorledes helhedsbilledet af nationalparkområdets kultur vil fremtræde uden inddragelse af den store betydning, som søfarten har haft på områdets kultur. Sammenholder man nationalparkbetegnelsen "Det Sydfynske Øhav" med et af formålene (5) : *".. bevare og synliggøre de kulturhistoriske værdier og mangfoldigheden i kulturlandskabet "*, finder jeg, at søfartens kulturhistoriske værdier skal synliggøres, dvs. "havnebyerne" inddrages i gruppens arbejde.

Fra undergruppen: "Samspil mellem sø og land": Forslag om at "inkludere væsentlige dele af havneområderne i købstæderne samt Marstal, Troense og Thurø by"

Fra den kulturhistoriske analyse "Herregårdslandskab og kystkultur" (v/ Faaborg Kulturhistoriske Museer):

Side 15: "... i forhold til den kulturhistoriske fortælling om kystkulturen, er købstæderne og byer som Marstal og Troense meget centrale, og fra en kulturhistorisk vinkel kunne man ønske, at de var inkluderet."

Side 63: "...udeladelse af købstæderne Marstal, Thurø By og Troense-området i undersøgelsesområdet lægger en vis begrænsning på formidlingen af den sydfynske kystkultur, i det den i høj grad er knyttet til havneaktivitet, skibsbyggeri m.m., der i hvert fald i et vist omfang ligger i byerne".

Side 135: "Voldtofte kunne med fordel medtages, fordi den ligger umiddelbar tæt på det udpegede område og er et af Fyns mest bevaringsværdige landsbymiljøer."

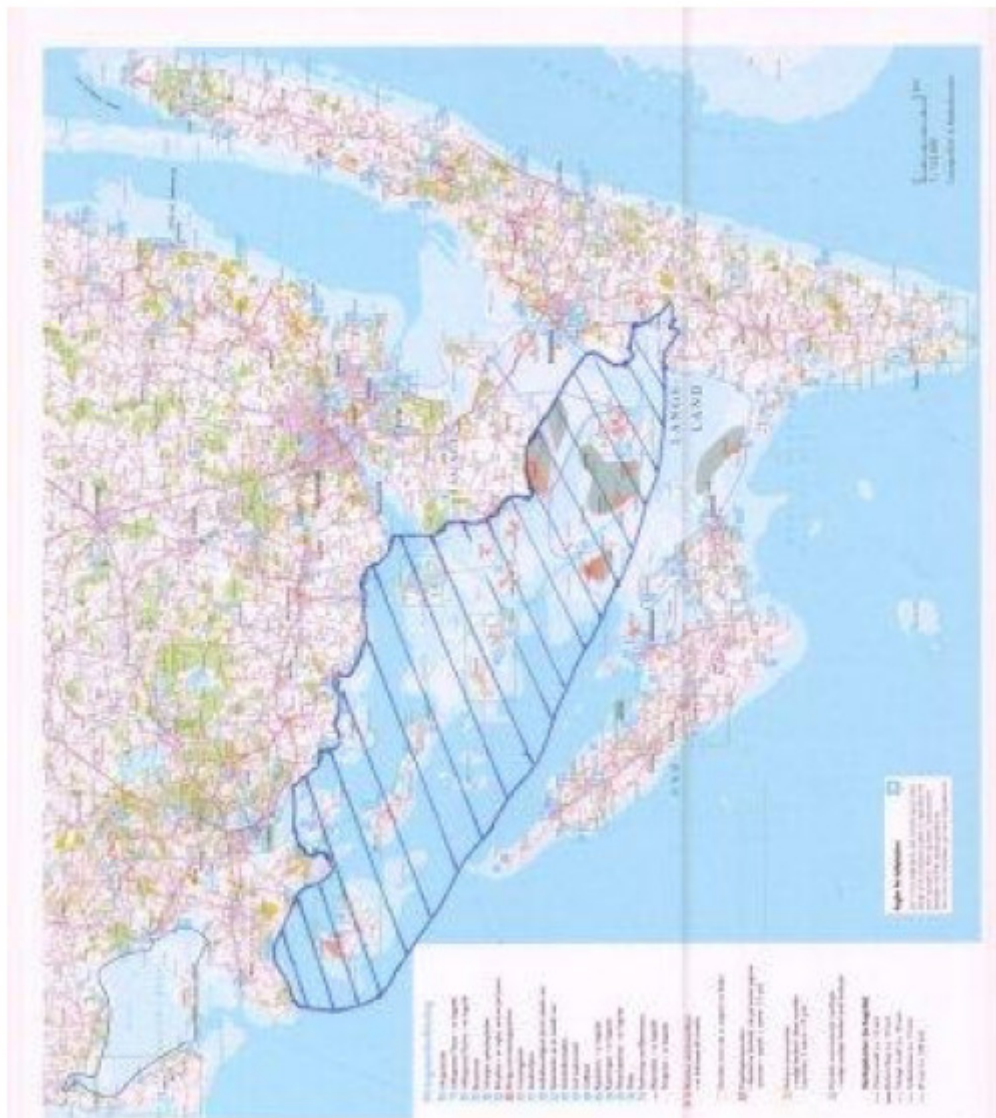
Fra den lokale arbejdsgruppe Skovbrug:

Fra den lokale arbejdsgruppe på Ærø:

”Vi må på det stærkeste anbefale at Ærø og tilknyttede øer ikke deltager i en Sydfynsk Nationalpark. Begrundelsen er at Ærø står stærkere med branding og kultur ved at stå alene.”

Forslag fra lokalgruppe på Tåsinge til afgrænsning af en evt.nationalpark i det sydfynske øhav.

Kommentarer fra idevognen, borgermøder og hjemmesiden (ligger fortsat på hjemmesiden)

Strynø har mange forudsætninger

Det er oplagt, at Strynø skal med i Nationalparken på grund af vores rige fugleliv og fantastiske natur, bl.a. klokkefrø, grønpletet tudse, kæranger, skovhornugle, salamander, fiskeørn og marsvin samt vores beliggenhed og gode forbindelse med andre småøer.

Uforståelig streg

Afgrænsningen af nationalparken er helt hen i vejret og uforståelig for almindelige folk. Tag hele Langeland og byerne Faaborg, Svendborg og Rudkøbing med.

Broløkke og Hjortholm skal med

Ønsker området på østsiden af Langeland fra Hjortholm i nord til Broløkke i syd inddraget i Nationalparken.

Hele Langeland og hele Ærø skal med

Hele Langeland med

Tag hele Langeland med i Nationalparken - alt andet er uhensigtsmæssigt/pjat/irrelevant.

Kun de små øer skal med

Området bør være meget mindre end undersøgelsesområdet - ellers bliver Nationalparken udvandet. Den bør begrænses til de små øer. Hvis de bliver nationalpark, vil de eventuelle positive effekter smitte af på Ærø, Langeland og Sydfyn.

Mindre havnebyer skal enten ind allesammen - eller ud

Det forekommer forkert, at Bagenkop og Lohals på Langeland er med i undersøgelsesområdet, men ikke Søby og Marstal. Hvis der er fordele for disse små havnebyer i at være med, skal de ind alle fire. Hvis Nationalparken vil medføre ulemper for fx. erhvervsliv, skal ingen af dem være med.

Flyt grænsen længere mod syd

Da der er behov for at indskrænke nationalparkens område, og da der intet findes af særlig værdi i farvandet mellem Nordlangeland og Østfyn: Lad afgrænsningen nordpå følge linjen fra Thurø til Tranekær.

Flyt grænsen længere mod nord

Foreslår at nationalparken kommer til at omfatte hele Egebjerg, samt den geologiske formation Stenstrup Issø og teglværkskulturen omkring den. Mener det er vigtigt at også borgerne skal have glæde af en nationalpark, og ikke kun erhvervslivet.

Fyn kan udgå

Hvis nationalparken skal være mindre end det foreslåede undersøgelsesområde, vil jeg foreslå, at man nøjes med småøerne samt Ærø, Langeland, Tåsinge og Thurø.

Vejstrup Ådal bør åbnes hele vejen

Hele Vejstrup Ådal bør med i Nationalparken. Og den bør åbnes for offentligheden og Øhavsstien føres igennem helt ned til kysten.

Ådale og mose skal med

Vejstrup Ådal, Stokkebækken og den netop reablerede Sortemosen bør med i Nationalparken - naturskønne områder af stor geologisk interesse.

Byerne skal med

Er imod ideen om en nationalpark. Undrer sig over, at byerne - f.eks. Svendborg, Faaborg, Rudkøbing - ikke er med i undersøgelsesområdet: Hvis formålet med en nationalpark blandt andet skulle være at bevare de gamle kulturmiljøer langs kysten, er det ulogisk, at købstæderne ikke er med.

Arealet er alt for stort!

Landmanden mener at hvis en nationalpark bliver så stor som undersøgelsesområdet, så er der ikke penge nok til at alle landmænd kan lægge om til naturpleje og nicheproduktioner. Anbefaler derfor at en evt. nationalpark bliver mindre.

Meget mindre park

Med afsæt i, at det bliver svært af skabe fællesskab mellem Fyn, Langeland, Ærø og de små beboede øer, foreslås en meget mindre nationalpark omfattende de otte små øer, Tåsinge, Thurø, Faaborg og Helnæs.

Hele Langeland med i nationalparken

Nationalparkens idevogn besøgte Langeland - Rudkøbing, Lohals og Humble -16. til 19. april. Mange af vognens gæster, cirka halvdelen og det vil sige 50-60 personer - undrede sig over, at kun halvdelen af Langeland er med i det såkaldte undersøgelsesområde.

De foreslog alle, at hele øen skal med, og argumenterne lød bl.a.:

- Hvorfor ikke Hjortholm og Steengård, værdifulde herregårdsmiljøer
- Hvorfor ikke et sammenhængende område, så man slipper for at køre ud og ind?
- Hvorfor ikke Fredmosen, et værdifuldt naturområde?

Byerne skal med

Byerne på Sydfyn og øer har så meget kulturhistorie, at de ikke må udelukkes af en evt. kommende nationalpark. Og da meget af dét erhverv - turisterhvervet især - der forhåbentlig kommer til at nyde godt af en nationalpark, er koncentreret i byerne, er det også et argument for at tage byerne med.

Det hele skal med

Hvis der overhovedet skal være en mening i at lave en Nationalpark, dækkende Sydfyn, så må det naturligvis kræves, at de øer der forventes i, underlagt eller ophøjet til Nationalpark også indgår som fulde og hele dele af Nationalparken.

Det at Thurø indgår, men at Thurø By ikke er med virker kunstigt, det samme med Tåsinge, hvor det at Troense og Vindeby ikke er en del af Nationalparken, er besynderligt?

Endnu værre bliver det med Langeland og Ærø, streger på kryds og tværs og uden rettesnor gør, at man som turist på Langeland eller Ærø, ender med pendle ud og ind af Nationalparken 10-20 gange på en dag - uden man finder ud baggrunden for, hvorfor grænserne er trukket så besynderlige som de er!

Ønsker man etablering af en Nationalpark, så må det i forhold til borgere, turister, skolelever være entydigt, om man opholder sig i Nationalparken eller om man nu, som det er foreslået, tilfældigvis er kørt ud af parken ifm. et ophold på parkeringsplads for at spise sin medbragte madpakke og derfor er Nationalparkens bord-og bænkesæt ikke opsat her!

Der findes ingen gode pædagogiske/gennemskuelige begrundelser for, at grænserne er tegnet som de pt. er i det foreslåede materiale!

Bedre sammenhæng

Sørg for en bedre fysisk sammenhæng i nationalparkområdet. Det vil blive opfattet som uforståeligt, at man fx. på Langeland kører ind og ud og ind og ud af en evt. nationalpark.

Spørgsmål og svar fra sekretariatet (ligger også på hjemmesiden)

Undersøgelsesområdet er meget stort. Stiller miljøministeren krav til omfanget af en nationalpark?

Svar: Nej, der er ikke noget, der tyder på, at det er arealet i sig selv, der betyder noget. Det afgørende for udpegningen er sammenhængene i naturindholdet og mulighederne for at forbedre dem. Og at forslaget opfylder de andre krav i lovgivningen.

Hvorfor er Faaborg pillet ud af undersøgelsesområdet?

Svar: Efter nationalparkloven skal en dansk nationalpark udpeges på grundlag af et områdes naturværdier og landskabskvaliteter. Derfor er ingen byer taget med i undersøgelsesområdet (undtagen Ærøskøbing, der kandiderer til at komme på UNESCOs verdensarvsliste).

Hvorfor er kun det halve af Langeland med i undersøgelsesområdet?

Svar: Grænsen er trukket ud fra flere faglige betragtninger:

Et område skal indeholde natur og landskaber af international værdi, for at staten kan give det betegnelsen nationalpark. Sydfyn og øer har mange mindre områder med disse værdier, alene på Langeland kan nævnes nor som Nørreballe, Tryggelev og Lindelse og hele Ristinge Klint. Områder, som alle knytter sig til Øhavet.

Langeland rummer også rigtig mange andre smukke områder, som dog ikke har ”international naturværdi”. Områder som disse kan normalt godt indgå i en nationalpark alligevel for at skabe nødvendig sammenhæng. Men det vil naturligvis også være de områder, der ud fra en faglig betragtning lettest kan udgå.

En nationalpark med hele Langeland, hele Ærø og hele den sydlige del af Fyn ville blive meget stor. Den ville være over 10 gange så stor som Danmarks hidtil eneste nationalpark i Thy.

Størrelsen har en betydning for, hvor stor en forskel, en eventuel nationalpark kan gøre for natur og mennesker i området. Økonomien vil også i denne sammenhæng være et brændstof for at få lavet frivillige aftaler med lodsejerne om forbedringer for planter, dyr og mennesker. Jo mindre området er, jo flere muligheder bliver der for at målrette indsatsen og lave gode frivillige aftaler med den enkelte interesserede lodsejer. Der vil simpelthen være flere kræfter og penge til det enkelte område eller projekt.

Nogle har hævdet, at hele Fyn kunne udpeges som nationalpark. Men så ville den næppe gøre den store forskel for hverken naturen eller os mennesker. Suppen ville simpelthen blive for tynd.

Kulturarven spiller en stor rolle i vores område. Derfor er Langelands væsentlige herregårdsmiljøer ved Tranekær og Skovsgaard også medtaget i undersøgelsesområdet. Men ellers er vandskellet brugt som afgrænsning på blandt andet Langeland. Områder vest for denne linje afvander til Øhavet og det er normalt også grænsen for, hvad man visuelt kan se fra selve øhavet. Så en vis sammenhæng med kerneområdet, nemlig Øhavet, er her gældende og brugt som kriterium.

Dette er nogle af de faglige argumenter, som er indgået i styregruppens udpegning af undersøgelsesområdet. Et område, som ikke rummer hele Sydfyn og Øerne men cirka 50% af Langeland og Svendborg Kommuner, 32% af Faaborg-Midtfyn kommune og 76% af Ærø. Hvorvidt det ender med en nationalpark eller ej, afventer jo debatten det kommende års tid. Det samme gør fastsættelsen af grænserne for en eventuel nationalpark. Indtil videre er debatten gjort lidt mere konkret ved, at der er udpeget et undersøgelsesområde.

I Øboen - den lokale avis på Langeland - fremgår det, at det kun er cirka det halve af Langeland, der kan komme med i en evt. nationalpark. Har det sin rigtighed? Kan man - i givet fald - sige mere præcist, hvor den eventuelle grænse kommer til at gå i området mellem Tranekær og Lejbølle? Det er svært at se på det publicerede kort.

Svar: Vi er klar over, at undersøgelsesområdets grænse er malet med en bred pensel - også på det kort, som ligger her. Det er med vilje, for begrebet undersøgelsesområde skal tages meget

bogstaveligt. Hvis nationalparken etableres, kan den både blive større og mindre, afhængig af bl.a. borgernes holdninger ude lokalt. Hvor stor - eller hvor lille - den eventuelt skal være, er et væsentligt spørgsmål at få afklaret i de kommende måneders borgerinddragelsesproces. Det skal understreges, at det absolut INGEN betydning har for den enkelte ejendom, om den ligger uden for eller inde i undersøgelsesområdet.